

M'imaginava que m'interrogarien a l'aeroport i ho van fer. El que em va sorprendre va ser que no s'hi van entretenir gaire. Una agent de policia jove i rossa i una altra de més gran i morena feien torns en una sala privada per preguntar-me sobre la meva vida. Els interessaven especialment els meus vincles familiars al país, i els vaig repetir quatre cops que la meva germana vivia allà però que jo no hi havia tornat des de feia onze anys. «Per què?», van insistir. No tenia cap explicació. En alguns moments, de manera surrealista, semblava que s'entestessin a recordar-me els meus drets civils. Era evident que només volien intimidar-me.

–Com és que la seva germana té la ciutadania i vostè no?

–Perquè ella va estar al lloc adequat al moment adequat –vaig contestar, encongint les espatlles.

No volia parlar de la meva mare. Em van obrir les maletes, em van regirar les coses, van mirar una per una les obres de teatre que portava, em van fullejar l'agenda, amb

els mesos d'estiu en blanc, i les dues novel·les, una de les quals havia acabat a l'avió, i després em van conduir a una altra sala per fer-me un registre integral.

—No crec que això sigui necessari —vaig dir amb insolència mentre una tercera agent de policia em passava el detector de metalls pel cos nu, com si portés alguna cosa amagada sota la pell, i s'aturava sobre les tires dels sostenidors i les calces, de color blau amb puntes, que m'havia posat a conjunt preveient aquella situació.

Quan se'm va agenollar davant de l'entrecuix, vaig sentir el formigueig de les ganes de riure a l'estómac. Em vaig vestir, sorpresa en veure que tremolava com una fulla i, al cap de deu minuts, em van cridar des d'una garita, on un home alt que no havia vist fins llavors em va tornar el pasaport i em va dir que ja podia entrar al país.

—Benvinguda a Israel.

Vaig passar per davant d'una zona de seients i vaig reconèixer dos homes àrabs d'aspecte abatut i una noia occidental amb els llavis pintats de vermell amb qui havia coincidit a l'avió, que encara esperaven que els interroguessin. Em van seguir amb la mirada mentre em dirigia cap a les portes automàtiques, que es van obrir amb un sospir profund. Vaig mirar el mòbil i vaig veure que només havia estat una hora a l'aeroport. Me'n quedaven dues per matar el temps, perquè la Haneen, la meva germana, no tornava a Haifa fins a quarts de set. Em va agafar un rampell i vaig demanar a un taxista que em portés a Acre. Se'm va acudir que m'aniria bé veure alguna cosa bonica abans que res.

L'adrenalina em va anar baixant de mica en mica durant el trajecte. Llavors em va tornar a la memòria el mal hivern que havia passat, i la seva ombra va enfosquir les terres de conreu i els turons de Galilea que es veien per la finestra. Durant tota la vida, havia tingut clar que la brúixola

moral de la Haneen funcionava millor que la meva; per això sempre em feia por sincerar-m'hi i ho retardava fins a l'últim moment, fins que en tenia la necessitat imperiosa. També volia portar-li la contrària, de la mateixa manera que una criatura vol portar la contrària als pares i, al mateix temps, absorbir-ne la saviesa; quan estava de morros, me n'anava a la seva habitació perquè sabia que em renyaria i allò em provocava una alegria secreta i esmorteïda que de seguida em feia sentir millor.

Potser encara no me n'adonava, però no era allà només per la Haneen. Al cap d'una hora i mitja, quan van aparèixer els rètols d'Acre, el cor se'm va accelerar; vam sortir de l'autopista i vam parar davant de les arcades del casc antic. Vaig pagar al taxista, vaig arrossegar la maleta de rodes per un carreró que feia baixada i, quan vaig veure el cel blau cremant damunt del trencaones, em vaig aturar. Vaig contemplar el mur de maçoneria antic, l'aigua enlluernadora. No m'havia preparat per a aquell impacte físic, per a la memòria dels meus sentits. Al costat del moll hi havia unes quantes taules i cadires vermelles. Em vaig acostar al mur, hi vaig recolzar la maleta i m'hi vaig quedar un moment. El sol m'escalfava la cara, les mans. Em van començar a suar les aixelles. Vaig posar les mans sobre el mur i em vaig impulsar per enfilar-m'hi.

Uns dotze metres més avall, l'aigua xocava contra el trencaones, escumejant, i es retirava amb violència. A la meva dreta, al lloc on el mur feia una corba, vaig veure una colla de nens drets en fila. Tots amb els colzes cap enfora, les mans a la cintura, canviant el pes de cama, observant-se, esperant. N'hi havia dos de baixets i escanyolits, descalços, amb els omòplats morenos il·luminats pel sol. Dels més grans, la majoria portaven vambes que deixaven marques fosques sobre la pedra i, de les costures dels pantalons

curts, els regalimaven collarets de gotes. El primer de la fila va agafar embranzida i va saltar amb les cames arronsades. Va semblar que caigués durant molta estona, mentre el cos se li anava desplegant. Finalment, va esquarterar l'aigua i va desaparèixer. Quan va treure el cap, els altres nens no van reaccionar. M'esperava que l'aplaudissin o alguna cosa per l'estil. El que havia saltat es va apartar els cabells de la cara i va nedar cap a les roques.

Vaig tenir una visió del meu propi cos caient des d'aquella frontera. Els meus pantalons prims de cotó es bombaven, tibants en l'aire com veles, i es desinflen quan em submergia a l'aigua. Vaig veure i notar com el mur m'esgarrinxava els avantbraços a través de la camisa. Separava les cames, alçava una mà i, al cap d'un instant, estava esclafada i coberta de sang sobre les roques.

Els nens es van ajuntar i es van posar a xerrar mentre m'observaven asseguda sobre el mur. A sota, l'aigua es bevia les pedres i deixava cercles negres que es dilataven sobre la seva superfície. En la distància, els vaixells cisterna trencaven les ones. El soroll del mar em calmava. Al cap d'una estona, vaig baixar del mur d'un salt i em vaig allunyar arrossegant la maleta per agafar un altre taxi.

–Em pot portar a Haifa, sisplau? –vaig demanar al taxista, adreçant-m'hi en anglès sense saber per què.

Potser perquè no estava segura que fos palestí, encara que fóssim al casc antic d'Acre, o potser perquè, només dues hores abans, havia fet tot el possible per recalcar que era anglesa, amb l'esperança que els policies de frontera em deixessin passar sense gaires entrebancs. A dins del cotxe, s'hi havia acumulat la calor de tot el dia i l'aire era sufocant. A la ràdio sonava una cançó àrab. Del retrovisor penjava un enfilall de closques de cauri.

–El Wael Hejazi. El coneix? –em va demanar el taxista.

–No. És famós?

Es va posar a riure i va taral·lejar la cançó.

–De vacances?

–He vingut a veure la meva germana.

–Jueva?

Vaig fer veure que no l'havia sentit. Es devia imaginar que era àrab o dubto que m'ho hagués preguntat. No suportava aquells estira-i-arronses entre els taxistes i els passatgers per esbrinar-ne l'origen, la lleialtat, el grau d'ignorància. Quan s'acabés la cançó, abans que sonés la melodia de l'anunci de torn, probablement em sortiria amb alguna història de pèrdua i alienació política. No m'agradava la idea que pogués tenir algun vincle amb aquella persona. Vaig posar la mà a l'esclatxa de la finestra per on entrava un bri d'aire. Vaig estar a punt de demanar-li que l'obris més, però si parlava l'idioma, una cosa portaria a l'altra i no tenia ganes de treure el tema amb el... «Layth», segons deia, en alfabet llatí al costat de l'equivalent en hebreu, a la llicència plastificada i plena d'esquerdes que hi havia penjada en una de les parets del taxi. Una fotografia de jove, apuntant un somriure, amb el bigoti negre, el mateix que ja era gris a la cara que es veia pel retrovisor i que em va fer un altre cop d'ull abans de tornar a mirar la carretera.

–Li importaria obrir la finestra? –li vaig dir en anglès.

La brisa va inundar el taxi. Palmeres a banda i banda de la carretera. Pinedes. Torres elèctriques.

La idea d'anar a Haifa havia sorgit al gener, a Londres. La Haneen havia vingut a passar el Nadal amb nosaltres i, uns dies després de Cap d'Any, mentre la veia baixar les maletes per les escales de casa el pare, de sobte vaig pensar que no havíem parlat durant totes les vacances, o almenys no

havíem tingut una conversa de debò. Començava a ploure. Li vaig oferir el meu paraigua rosa i li vaig obrir la porta, aclaparada pels remordiments i pel pànic que em provocava la sensació que la necessitava però que era massa tard per dir-l'hi. Li vam fer adeu amb la mà mentre s'allunyava amb el taxi i després vaig explicar al pare com em sentia, sense donar-hi gaire importància per no amoïnar-lo.

–Per què no la vas a veure a Haifa? –em va preguntar, ell que feia tant de temps que no hi anava com jo.

–I si hi anem els dos? –li vaig proposar–. Un viatge en família dels Nasir.

–Ui, no, no, no –em va respondre mentre agafava el diari i es ficava a la cuina.

A punt de fer els setanta, el pare finalment s'havia jubilat i s'estava acostumant a passar el temps a casa, a East Finchley. Com que jo vivia a l'altra punta de la ciutat, em vaig quedar a casa seva els dies que hi va ser la meva germana, per poder passar les festes tots junts sota el mateix sostre. A l'octubre i al novembre havia interpretat el paper d'Arkadina a *La gavina* i, quan la Haneen va arribar al desembre, encara estava en un núvol després d'haver acabat la temporada. En aquella època de l'any no hi havia gaires càstings; per al que em preparava era per sortir de festa. Tornava a casa de matinada i m'arrossegava escales amunt per dormir a l'habitació de la meva infància. Les festes de Nadal del món del teatre no eren precisament el meu escenari habitual, però tenia una aventura amb el Harold Marshall, el director de *La gavina*, i sí que eren el seu. Em vaig passar un mes emborratxant-me per evadir-me, pendent tota l'estona de la seva figura corpulenta a l'altra punta de les sales atapeïdes, de la seva veu estrepitosa, de la seva melena negra pentinada cap enrere, que era un autèntic perill. Ningú m'havia fet sentir així des del meu divorci i, tot i que sabia que era

massa aviat per dir-ne amor, he d'admetre que dins del meu cap sí que utilitzava aquella paraula. Les coses entre nosaltres encara no s'havien torçat però, per més que m'entestés a negar-ho, pressentia que s'acabarien torçant tard o d'hora. Sens dubte, allò avivava els meus sentiments.

Mentrestant, la Haneen havia cobert el terra de la cuina del pare amb capses que havia desenterrat de les golfes i es dedicava a fer munts de brossa i classificar la paperassa i les fotografies en arxivadors, amb les ulleres de llegir al cap que li estiraven els cabells enrere, més grisos que l'última vegada que l'havia vist. Al matí, m'obria pas entre el desgavell per preparar cafè mentre saludava amb la mà, ullerosa per la falta de son.

—És inútil —exclamava el pare alçant les mans quan mirava aquell caos.

La Haneen el renyava com si fos el seu fill i, no sé per què, a ell no semblava importar-li. A la tarda sortien a passejar pel parc de Hampstead Heath, i de vegades jo els acompanyava i escoltava les seves converses. Tenia la impressió que feia una bona acció. Vam passar junts la nit de Cap d'Any, vam brindar per la jubilació del pare i vam cantussejar algunes de les seves cançons preferides. Al cap d'uns dies, la Haneen va tragar sis bosses negres d'escombraries plenes fins al contenidor i va marxar cap a l'aeroport.

Jo també vaig anar a buscar la meua maleta petita per tornar a casa, a l'altra punta de la ciutat, i em vaig acomiadar del pare. Em va mirar per damunt de les ulleres.

—Has estat molt rara, aquests dies —em va etzibar.

A la cuina se sentien les rialletes de la pluja sobre la teulada. Em disposava a negar-ho tot, però llavors em vaig fixar en els seus llavis premuts enmig de la barba blanca i, sense voler-ho, vaig contestar que sí, perquè la veritat era que tenia raó.

Uns mesos més tard, la meva relació amb el Harold es va acabar i vaig escriure a la Haneen per proposar-li d'anar-la a veure. No podia marxar de Londres immediatament, perquè feia una classe d'interpretació els dimecres a la nit i una d'expressió corporal els dijous. En aquell moment, allò era la meva principal font d'ingressos, juntament amb els drets d'imatge d'un anunci que havia rodat feia un parell d'anys. Vaig comprar un bitllet d'avió per al juny, després de final de curs. La perspectiva em reconfortava.

–Estàs molt morena –em va comentar la Haneen entre petons.

–Deu ser la llum.

El seu pis tenia una paret coberta de finestrals que arribaven fins al sostre, per on entrava la llum esmorteïda del capvespre i només es veien arbres. A la cuina, una bombeta potent dins d'una pantalla de vidre de colors projectava un feix de llum intricat sobre el terra.

–Només portes això, oi?

Es va endur la meva maleta de rodes a algun lloc que quedava fora de la meva vista i, tot seguit, es va dirigir cap al bullidor i el va omplir d'aigua de l'aixeta. La cuina estava immaculada: ni imants a la nevera ni embolcalls escampats. Ni tan sols un diari.

–Què tal a l'aeroport?

–M'hi han tingut una hora i mitja, més o menys.

–Quina sort. Però llavors m'has hagut d'esperar. Per què no m'has trucat?

–Me n'he anat a Acre.

–Que bé. Com està el papa? Si tens gana...

Em va deixar un bol de fruita al davant. La pantalla del llum li dibuixava un bigoti vermell.

–Està bé. Va a nedar molt sovint.

–Ara li trucarem. I la resta? Com va la feina?

–Temporada baixa.

–Sí, esclar. –El soroll del bullidor va trencar el silenci.–

M'alegro molt que hakis vingut. Quant temps et quedes?

–Unes setmanes, en principi. Però si no et va bé, no em costa res...

–No, no, queda't tant com vulguis. Jo aniré i vindré. Algunes nits dormo a Tel Aviv, sobretot si tinc reunió a la facultat.

–D'acord.

–Però ets a casa teva, ja ho saps, i t'hi pots estar tant com vulguis.

El bullidor es va apagar i el vapor es va enfilars rajoles amunt. La vaig observar. Alguna cosa no anava bé. Es va treure les ulleres i es va pressionar els ulls amb el polze i l'índex. Un gest que mai faria una dona que portés rímel. Em vaig recolzar sobre el taulell de la cuina i vaig intentar ser afable.

–Com van les coses a la universitat? –li vaig preguntar.

–Si vols que et digui la veritat, és una tortura. Cada dia més. És com si estigués esquivant bales tota l'estona. No sé com... com gestionar-ho. M'estic plantejant tornar-me'n a viure a Anglaterra.

–Què?

Es va inclinar damunt del mòbil i, després de fer lliscar el dit per la pantalla i prémer-la unes quantes vegades, el va col·locar entre les dues.

–No tornis a Anglaterra –li vaig dir–. Anglaterra és horrible.

–Hola, *baba!* –Em mirava a mi però el seu somriure anava dirigit al pare.

–Hola! –vam sentir la seva veu que ens arribava amb una mica de retard.

–Hola, *baba*. Soc la Sonia.

–*Habibti, al-hamdillah ‘asalamtik*. Com estàs? Has anat a veure la casa?

–No encara –li vaig contestar, rient–. Acabo d’aterrar.

–T’han atabalat molt?

–No gaire. És genial ser aquí! La Haneen té una casa preciosa! Les vistes són espectaculars. Tinc nostàlgia. Tu estàs bé?

–Fes fotos, sisplau, i algun vídeo. Estic bé, estic bé. Ara mirava una pel·lícula sobre el Vietnam.

–M’han dit que nedes molt –va intervenir la Haneen.

–Sí.

–El crol és millor que la braça. Ves amb compte amb l’esquena.

–Sí, Haneen, sí.

–Et tornarem a trucar demà, *baba*.

–Adeu, adeu, vida meva. Adeu, Sonia, bonica.

Aquella nit em va costar molt adormir-me. Feia voltes al llit i pensava en la casa dels avis. Em vaig veure pujant les escales i, automàticament, aquella imatge em va portar l’olor de la fruita massa madura que entrava per les finestres des del jardí on, desobeint el meu pare, em passejava descalça fins que les prunes que havien caigut a terra em deixaven les plantes dels peus enganxifoses i me les havien de fregar amb un raspall d’ungles. Amb els peus adolorits i nets i la pell molla, em quedava dreta primer sobre les rajoles del lavabo i després dins de la dutxa antiga i, en acabat, m’eixugaven amb una de les tovalloles blaves, que s’anaven encongint any rere any fins que eren massa indecents per portar-les pel passadís. Veia els arcs de les finestres i notava la marinada que venia del port, i em veia a mi mateixa ajaguda en un llit, en un sofà o a terra, llegint, acalorada. L’habitació que compartia amb la Haneen, amb el seu llit al

fons i el meu, tocant a la porta. Em llevaria d'hora i trobaria l'avi al pis de baix, assegut al costat de la finestra, submergit en un llibre gruixut amb la lletra minúscula. Tothom deia que la Haneen havia heretat la intel·ligència del *jiddo*.

Però els records més vívids que conservava dels estius a Haifa no eren de coses o fets concrets, sinó de determinades sensacions i de les estones en què somiava desperta, una activitat que esperava amb candeletes quan agafàvem els pícnic i anàvem a la platja. Estirada a la tovallola, mentre escoltava música al walkman, representava mentalment el drama de la meua vida, aïllada del món avorrit i violent que ens envoltava. Més endavant, quan ja era adolescent, em deixava portar per fantasies il·lícites i confuses amb els nois israelians que espiava a la platja, i les siluetes dels seus cossos musculosos i relaxats a la vora de l'aigua se'm quedaven gravades a les parpelles tancades com taques provocades pel sol. Els comparava amb l'Issa, el nostre cosí, i el Yusef, el seu amic, escanyolits i capcots.

Em vaig despertar tard, amb el sol a la cara. Tot i que no hi havia cortines ni persianes, vaig aconseguir dormir gairebé fins a tres quarts de dotze. Vaig anar a la cuina arrossegant els peus enfundats en unes sabatilles d'hotel que la Haneen m'havia deixat a la porta. Les finestres eren lluminoses i plenes d'arbres. Més enllà, es veia el port industrial, el mar. Havia dormit massa i em notava xafada.

–Bon dia –em va saludar la meua germana des del sofà, amb el portàtil sobre un genoll i una pila de papers sobre l'altre–. Tenim entrades per al teatre aquesta nit. A la Mariam n'hi sobraven dues. Te'n recordes, de la Mariam?

–Quina obra és?

–*Al-Moharrij. El bufó*. La coneixes?

–No conec res del teatre àrab.

–Doncs es veu que és famosa.